

*Мангура С. І.,**викладач кафедри германської філології та перекладу
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**Кісь С. В.,**студентка групи 401 ГФ кафедри германської філології та перекладу
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. У роботі проаналізовано особливості практичного застосування мультимедійних технологій у навчальному процесі. Детально охарактеризовано особливості використання сучасних комп'ютерних технологій у процесі навчання іноземної мови саме для студентів філологічного профілю та проаналізовано їхній вплив на процес іншомовної підготовки майбутніх фахівців. Ефективність процесу навчання іноземної мови із застосуванням сучасних мультимедійних технологій залежить від ретельної підготовки викладача, що починається від вибору програмного забезпечення, що відповідає програмі певної навчальної дисципліни, а також орієнтування на рівень підготовки студентів. Розвиток сучасних освітніх технологій не лише сприяє розвитку методів і засобів навчання, а й сприяє розвитку навчального мислення та моделі.

Успіх викладання та вивчення іноземної мови, в тому числі англійської, визначається низкою факторів, таких як студенти, викладачі, методи навчання, методика та навчальні мультимедіа. Викладання іноземної мови за допомогою сучасних мультимедійних є дуже важливим для того, щоб допомогти студентам набути нових навичок та мовних компетенцій.

Швидкий розвиток науки та технологій, таких як мультимедійні технології, запропонував кращий інструмент для вивчення цього нового методу навчання. Насправді мультимедійні технології відіграли важливу роль у викладанні іноземних мов, особливо в ситуаціях, коли англійська мова не є рідною. Безсумнівною є той факт, що використання сучасних інформаційних технологій має багато переваг у викладанні іноземної мови, наприклад, надає більше інформації, заощаджує більше часу, стимулює уяву та творчість студентів тощо.

Хоча мультимедіа має багато переваг, деякі вчені припускають, що його не слід використовувати наосліп. Ми повинні знати, що мультимедійні засоби відіграють лише допоміжну роль у викладанні мови. У роботі розглядаються загальне введення в мультимедіа, їх необхідність у викладанні іноземної мови для студентів-філологів, розкриваються переваги мультимедійного навчання та проблеми, які виникають під час їхнього використання.

Ключові слова: комп'ютерні програми, мультимедійні технології, іноземна мова, студенти-філологи, технічні засоби.

Постановка проблеми. Сучасні процеси глобалізації вимагають від сучасного філолога, крім володіння на належ-

ному рівні іноземною мовою, ще і володіння не лише професійними навиками. Саме тому використання мультимедійних засобів має багато переваг у навчанні іноземної мови, наприклад, пропонує більше інформації, заощаджує більше часу, стимулює уяву та творчість майбутніх фахівців тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що вже неодноразово розглядалися різні аспекти проблеми використання мультимедійних технологій у процесі навчання майбутніх філологів. Багато досліджень показали, що чимало студентів втомилася від традиційних занять з іноземної мови і зацікавлені навчатися в новому стилі. Вони позитивно ставляться до комп'ютерних технологій, які використовуються у класі, і такі технології мають позитивний вплив, оскільки мультимедійне навчання має багато переваг перед іншими засобами у викладанні іноземної мови.

Учені провели ґрунтовний узагальнений аналіз сучасних навчальних комп'ютерних програм. У роботах С. Яцюка, М. Жалдака можна детально відстежити освітні можливості навчальних електронних ресурсів, а в наукових працях С. Скибицького, А. Томпсона та інших вчених розглянуто класифікацію форм навчання із застосуванням комп'ютерних технологій.

Беручи до уваги досвід використання мультимедійних засобів навчання у процесі підготовки майбутніх філологів, помітним є збільшення кількості та підвищення якості педагогічних матеріалів із питань упровадження мультимедійних засобів навчання. Незважаючи на це, рівень використання мультимедійних засобів у навчальному процесі залишається дуже низьким.

Мета даної роботи – детально охарактеризувати можливості застосування мультимедійних засобів у процесі навчання іноземної мови майбутніх філологів та визначити їхній вплив на процес їх іншомовної підготовки.

Виклад основного матеріалу. В епоху комп'ютерних та інформаційних технологій спостерігаються зміни в методології наукового пізнання: удосконалюються його методи і застосовуються безпосередньо ті, що витримують часові випробування; з'являються нові методики, що дозволяють значно глибше охоплювати дослідження об'єктивного світу. Мова, яка в суспільстві продовжує залишатися найважливішим інструментом комунікації, є основою взаємодії людини і комп'ютера [1].

Найголовніша мета навчання іноземної мови майбутніх філологів полягає у створенні та розвитку комунікативної культури задля практичного оволодіння іноземною мовою. Навчальні сайти призначаються для того, щоб навчитися чотирьом видам мовленнєвої діяльності (читанню, говорінню, письму та аудіюванню) і містять завдання різних рівнів, щоб була можливість засвоїти фонетичний, граматичний та лексичний матеріал. Викладачеві самому на інформаційних сайтах потрібно визначати та відібрати матеріал [2].

Сучасні медіа в житті молоді переважають над традиційними засобами пізнання оточуючого світу. Вони є їхнім світом, віртуальною реальністю, де все найгірше та найкраще може або створюватися, або знищуватися. На сучасному етапі Інтернет – дуже потужний канал здійснення інформаційного впливу, він формує систему цінностей, світогляд молоді. Таким чином, пріоритетне завдання теперішньої вищої освіти полягає у формуванні в учасників педагогічного процесу якомога вищого рівня інформаційної культури [3]. Новий підхід у викладанні іноземної мови для студентів філологічного профілю вимагає працювати творчо, нестандартно задля розвитку творчих можливостей студентів, а також їхніх здібностей із метою отримання суттєвого освітнього результату.

Мультимедійні навчальні технології – це технічні та дидактичні засоби навчання, що сприяють представленню навчальної інформації в текстовому, графічному, аудіо-, відео- та інших форматах [4].

У процесі вивчення іноземних мов у сучасному вищому навчальному закладі традиційно використовуються світлотехнічні та звукотехнічні прилади. Але тепер з'явилися інформаційні технології: комп'ютер, мультимедійний підручник, Інтернет, електронний освітній ресурс. Усі вони покликані допомогти сучасному студенту у вивченні іноземних мов та урізноманітнити цей процес.

Використання цих нових інформаційних технологій дає змогу виокремити основні моменти:

1) використання мультимедійних технологій у навчанні іноземної мови покликане значно підвищити ефективність навчання, основною метою якого є вдосконалення навичок повсякденного та професійного спілкування (як безпосередньо з носіями мови, так і через Інтернет, пресу та тощо);

2) засоби нових інформаційних технологій виступають інструментом освіти і виховання студентів, розвитку їхнього спілкування, пізнавального, творчого здібностей та інформаційної культури.

У даний час вивчення іноземної мови зазнає великих змін. Інтенсивно стали упроваджуватися в навчальний процес нові інформаційні технології, такі як Інтернет, аудіо- і відеоконспекти, мультимедійні навчальні комп'ютерні програми. Нове навчальне середовище створює додаткові можливості для розвитку креативності студентів, стимулює їх допитливість, прищеплює інтерес до наукової діяльності.

Комп'ютер має бути лише допоміжним засобом, як і будь-який інший технічний засіб навчання. Потрібно пам'ятати, що комп'ютер володіє рядом переваг і надає величезні можливості тестування рівня володіння іноземною мовою або темою за участі викладача, що скоротить час перевірки результатів.

Раніше заняття, яке проводив викладач, називався мультимедійним, якщо на ньому була присутня розповідь викладача, аудіозапис, фільм, слайди, технічні засоби навчання. Сьогодні

«мультимедійне» заняття означає навчальний процес із використанням мультимедійних підручників, комп'ютерів або ноутбуків, проекторів, веб-камер. Значення презентацій, створених викладачем, полягає в тому, що матеріал у них подається компактно, у правильній послідовності; немає нічого зайвого, все «працює», щоб досягати цілей і завдань конкретного заняття, на відміну від готових фільмів і слайдів.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на заняттях іноземних мов включають вивчення лексики, відпрацювання вимови, навчання монологічного та діалогічного мовлення, навчання письма, навчання граматиці. На заняттях з англійської мови можна вирішити цілий ряд дидактичних завдань, використовуючи матеріали Інтернет: поповнювати словниковий запас студентів і формувати навички та вміння читання; вдосконалити вміння писемного мовлення; створювати стійку мотивацію для вивчення іноземної мови. Для студентів-філологів мультимедійні технології є способом, за допомогою якого вони розширюють свої уявлення про навколишній світ.

Використання мультимедійних технологій забезпечує більш повну і точну інформацію про явища і об'єкти, що досліджуються. Це підвищує якість навчання, дозволяє задовольняти і розвивати пізнавальні інтереси студентів, підвищує наочність навчання, дозволяючи використовувати важкодоступний матеріал або той, який не можна використовувати без комп'ютера. Робота студентів стає інтенсивнішою, що дозволяє підвищити темп вивчення навчального матеріалу і збільшити обсяг самостійної роботи на заняттях і після них.

Необхідно підкреслити, що тепер мультимедійні технології за допомогою аудіо-, візуальних та анімаційних ефектів мотивують студентів швидко та ефективно вивчати іноземну мову. Важко досягти мети вивчення іноземної мови за допомогою традиційного навчання, тому що це обмежує здатність студентів розуміти структуру, значення та функції мови. Такий спосіб навчання робить їх пасивними одержувачами знань. Але тепер мультимедійні технології стали великою допомогою для інтеграції викладання та навчання, адже вони надають студентам нові стимули, сприяючи майбутній конкурентоспроможності на робочому місці [5].

Використання мультимедійних технологій є додатковим інструментом для викладання англійської мови, а не самоціллю, оскільки дошка, доповнена проектором, – це ще одне чудове мультимедійне середовище для роботи в аудиторії, де все ж домінують викладачі. Якщо ж викладачі весь час стоять біля комп'ютера, а студенти просто зосереджуються на екрані, викладачі не можуть мати прямий зоровий контакт із ними.

Розвиток мультимедійних технологій у мовних класах вважається ефективним, проте багато переваг традиційної моделі навчання забуто. Тому викладачі повинні розуміти, що мультимедійні технології мають використовуватися як додатковий інструмент, а не як мета.

Інформаційна насиченість та постійне оновлення інформаційного матеріалу разом із широкою варіативністю методики викладання дають можливість індивідуалізації навчання та здійснення ефективного самонавчання [6].

Слід зазначити, що без присутності викладача використання мультимедійних технологій не здатне забезпечити суттєвого навчального ефекту, оскільки такого роду технології – це лише способи навчання. Їх ефективність цілком залежить від уміння використовувати мультимедіа для досягнення певних цілей на

основі ретельного аналізу всіх можливостей [7]. Не дивно, що не всі викладачі виявилися готові до широкого впровадження комп'ютерів у навчання іноземним мовам. Необхідно, щоб кожен викладач усвідомив просту істину, що комп'ютер у навчальному процесі не здатен замінити педагога. Адже головне завдання викладача – навчити вчитися і використовувати новий матеріал у практичній діяльності, зокрема майбутніх філологів. Тому комп'ютер – це, перш за все, засіб, що підсилює і розширює можливості його навчальної діяльності. Він є допоміжним, але не головним інструментом у процесі навчання перекладачів.

Як показує практика, мультимедійні технології максимально наближають процес навчання іноземної мови до справжніх повсякденних умов, найбільше відповідають дидактичним вимогам.

Висновки. Отже, детально проаналізувавши практичний та теоретичний досвід, можна зробити висновки про те, що значущою складовою частиною сучасних навчальних технологій є безпосередньо мультимедійні технології. Основною метою використання мультимедійних технологій у викладанні мови є сприяння мотивації майбутніх філологів та зацікавленості у вивченні іноземних мов. Для досягнення цієї мети викладачі мови повинні створити сприятливе середовище, яке має ґрунтуватися на доступності інформації та навчальних матеріалів.

У ході використання мультимедійних технологій у навчанні, якщо студенти не надто залежать від рідної мови (наприклад філологи), в них має бути мотивація спілкуватися один з одним іноземною мовою. Процес вивчення іноземної мови має бути більшою мірою орієнтований на студентів і забирати менше часу. Викладачі ж мови повинні підтримувати комунікативну компетентність студентів за допомогою мультимедійних технологій.

Насамкінець, використання мультимедійних технологій може повністю покращити мислення студентів та практичні мовні навички. Це забезпечить ефективний результат навчання іноземної мови. Незважаючи на деякі недоліки використання мультимедійних технологій у навчанні, вони все ж можуть ефективно використовуватися в кабінетах мовного навчання. Загалом, викладачі іноземної мови можуть більш ефективно викладати саме за рахунок використання мультимедійних технологій.

Ураховуючи вищевикладене, цілком можна зазначити, що метою навчання в аудиторії є не лише передача знання студентам. Найважливіше – це навчити студентів, як вчитися, і змусити змінити їхнє мислення від пасивного навчання до активного. Це також може дозволити студентам скористатися способом самостійного вивчення мови, підтримувати мотивацію та інтерес до вивчення іноземної мови, щоб змусити студентів по-справжньому полюбити дисципліну.

Мультимедійні технології сприяють переходу студентів від традиційного пасивного навчання до активного стану задля самостійного навчання. Наприклад, викладачі можуть вибрати відповідну систему електронної роботи для студентів із мультимедійного курсу після заняття, щоб вони могли виконати відповідну позааудиторну роботу та надіслати повідомлення викладачеві за допомогою власної електронної пошти. У свою чергу, викладач через електронну пошту зможе здійснити оцінювання відповідей. Таким чином, студенти можуть не тільки побачити свої результати навчання в найкоротший проміжок часу, але й продовжувати стимулювати інтерес до власного навчання через мультимедійну мережу.

Література:

1. Азарова Л.Є. Лінгвоінформаційний підхід як базисна форма дослідження складних номінацій на структурному рівні. *Наукові записки національного університету «Острозька академія»*. 2015. Вип. 53. С. 13–16.
2. Романенко Л.В. Використання мультимедійних технологій у вивченні англійської мови. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2004. Вип. 5. С. 40–45.
3. Балабанова Е.Е., Вакарев Е.С. Використання соціальних мереж у професійній діяльності викладача ВНЗ. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2013. Вип. 3. С. 135–136.
4. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології : навч. посібн. / за заг. ред. А.С. Нісімчук. Київ, 2000. 368 с.
5. Erben T. Teaching English Language Learners Through Technology *Castaneda. New York*. 2009. 220 p.
6. Герасимович А. Деякі особливості використання сучасних мультимедійних засобів у навчанні іноземної мови. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей: Збірник наукових статей*. 2015. № 1. С. 29–33. URL : <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/2-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.doc> (дата звернення: 28.10.2021).
7. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посібн. / за заг. ред. О.П. Буйницька. Київ, 2012. 117 с.

Manhura S., Kis S. Peculiarities of using multimedia technologies in foreign language classes as a means of optimization of philology students training

Summary. The peculiarities of practical application of multimedia technologies in the educational process are analyzed in the work. The peculiarities of the use of modern computer technologies in foreign language teaching for students of philology are described in detail and their influence on the process of foreign language training of future specialists is analyzed. The effectiveness of the process of learning a foreign language with the use of modern multimedia technologies depends on the careful training of the teacher, starting with the choice of software that corresponds to the program of a particular discipline, as well as focusing on student training. The development of modern educational technologies not only contributes to the development of teaching methods and tools, but also contributes to the development of educational thinking and models.

The success of teaching and learning a foreign language, including English, is determined by a number of factors, such as students, teachers, teaching methods, teaching methods and multimedia. Teaching a foreign language with the help of modern multimedia is very important in order to help students acquire new skills and language competencies. The rapid development of science and technology, such as multimedia technology, has offered the best tool for learning this new method of teaching. In fact, multimedia technologies have played an important role in teaching foreign languages, especially in situations where English is not a native language. There is no doubt that the use of modern information technology has many advantages in teaching a foreign language, for example, provides more information, saves more time, stimulates the imagination and creativity of students and more. Although multimedia has many advantages, some scientists suggest that it should not be used blindly. We need to know that multimedia only plays a supporting role in language teaching. The paper considers the general introduction to multimedia, their need to teach a foreign language to students of philology, reveals the benefits of multimedia learning and the problems that arise during their use.

Key words: computer programs, multimedia technologies, foreign language, philology students, technical means.